

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Siromasi nam
otkrivaju Isusa

Svakidašnje granice
(ne)prepoznavanja
bližnjega u potrebi

Svjedočanstva o
bl. Alojziju Stepincu

Apostolat molitve

Da svi oni koji su potlačeni, osobito siromašni, izbjeglice i marginalizirani, mogu pronaći dobrodošlicu i utjehu u našim zajednicama.

Sadržaj

Uvodnik
U središtu
Iz života naših misionara

Intervju
Apostolat molitve
Vijesti iz Crkve u Hrvata

Iz dnevnika jednog misionara
Misijski velikani

Isusovi tovari.....	3
Naviještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijaloga (2).....	4
Siromasi nam otkrivaju Isusa	6
Svjedočanstva o bl. Alojziju Stepincu	7
Svakidašnje granice (ne)prepoznavanja bližnjega u potrebi	8
Starica i bolesnica Jarmila	10
Djeca u Domu „Alojzije Stepinac“ – nositelji bolje budućnosti Haitija	12
Apostolat molitve za veljaču.....	14
Spomen na don Paulina Bjaževića	15
„Imaj srce za srce djeteta!“	15
Rukotvorine za vršnjake u misijskim zemljama	16
Kolači za najpotrebitije u misijama.....	16
Dani otvorenih srca	17
Proslavljen Dan sv. Djetinjstva i 140. obljetnica Družbe sestara franjevaka Marijinih misionarki	18
Tuga i radost ravnatelja škole.....	19
Sveti Petar Chanel, zaštitnik Oceanije	21

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** mons. mr. Luka Tunjić
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: Grafika Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/56 35 055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN: HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Isusovi tovari

U knjizi *Bog je ljubav* Angela Comastrija, loretskog nadbiskupa, koju je 2011. godine izdao „Verbum“, a koja je nastala na temelju duhovnih vježbi održanih Ivanu Pavlu II. i Rimskoj kuriji, autor priča o jednom događaju iz svojeg života.

Piše vlč. Antun Štefan

Događaj se zbio 1967. godine, u predvečerje njegova svećeničkog ređenja, kad je primio vijest da je jedan od njegovih najboljih prijatelja napustio svećeništvo. Obuzeo ga je strah i upitao je svoju majku: „Mama, mnogi su moji prijatelji, a i neki najglasovitiji profesori, u zadnje vrijeme napustili svećeništvo. Strah me je toga i pitam se hoću li ostati vjeran Gospodinovu pozivu. A što ako i ja izgubim glavu?“ Tad me je primila za ruke, kaže on, i rekla mi je: „Sine moj, dobro me poslušaj! Isus je na Cvjetnicu ujahao u Jeruzalem na magarcu. I ti uvijek ostani krotko magare... i Isus, u to sam sigurna, nikada neće prestati jahati na tebi.“ Od tog

trenutka, kaže nadbiskup, uvijek sam u sebi ponavljao: „Ostani magarac... i Isus će biti uvijek s tobom!“

Dalmatinci magarce zovu tovari jer se na njih puno tovari. U našim krajevima s tovarima se računa. Tako je i s misionarima „tamo gdje palme cvatu“. Oni nose terete svojih bližnjih i s njima se uvijek računa. Oni su vjerni Isusovi tovari. Zato ih i poštujemo i zato im i vjerujemo. Nositi dakle terete drugih najbolji je oblik evangelizacije. I zato, ako ste biskup ili svećenik, časna sestra ili vjeroučitelj, ili ako samo ovo čitate, molite da uvijek budete vjerni Isusov tovar. I nemojte se sramiti, jer to je jedino ispravno, a sve ostalo su priče.

Razmišljanje uz Dekret Drugoga vatikanskog sabora

Ad gentes o misijskoj djelatnosti Crkve

Naviještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijaloga (2)

Prikaz sadržaja dekreta *Ad gentes*

Piše mons. Tomo Vukšić

Cijeli tekst dekreta sastoji se od 42 broja i završne formule kojom je papa Pavao VI. odobrio tekst, što su ga saborski oci prethodno prihvatili, i odredio da bude proglašen. Osim uvoda (br. 1) i zaključka (br. 42), dekret *Ad gentes* sastoji se od šest poglavlja. Prvo poglavlje nosi naslov Doktrinar-na načela (br. 2 – 9) i – kako tamo čitamo – podsjeća da je Crkva po svojoj naravi misio-narska, jer potječe iz slanja Sina i slanja Duha Svetoga, po odluci Boga Oca. Naime, Isus je pozvao k sebi Dvanaestoricu da ga prate te ih šalje da propovijedaju (usp. Mk 3, 13; Mt 10, 1 – 42).

Tako su apostoli postali kli-ce novog Izraela, novoga izabranog naroda Božje-ga, i ishodište hijerarhije. Zatim, nakon Isusove smrti i uskrsnuća, Gospodin Isus, koji je dobio svu vlast na nebu i na zemlji (usp. Mt 28, 18) – prije negoli je bio uzet na nebo – osnovao je svoju Crkvu i poslao apostole po svem svijetu, kao što je Otac poslao njega (usp. Iv 20, 21) te im dao nalog: „Zato idite i učinite sve narode mojim učenicima! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga! Učite ih da vrše sve što sam vam zapovjedio!“ (Mt 28, 19 – 20). Zato Crkva ima dužnost širiti Kristovu vjeru i spasenje. Tu dužnost Crkva ima na osnovu izričita naloga, koji je od apostola naslijedio red

biskupa s Petrovim nasljednikom i vrhovnim pastirom Crkve. Od nje-ga, kako poučava sveti Pavao, „ci-jelo tijelo, skupa povezano i skupa držano svakovrsnom opskrbnom vezom prema djelotvornosti što je svakom pojedinom dijelu od-mjerena – ostvaruje svoj rast na izgradnju samoga sebe u ljubavi“ (Ef 4, 16).

Misija se ispunjava djelovanjem

Misija se dakle Crkve ispunjava djelovanjem kojim ona postaje činjenično potpuno prisutna u svim ljudima i narodima – pokoravajući se Kristovoj naredbi i potaknuta milošću i ljubavlju Duha Svetoga – da ih primjerom života i propovijedanjem, sakramentima i ostalim

sredstvima milosti privede k vjeri, slobodi i Kristovu miru, da im se tako otvori slobodan i siguran put do puna udioništva u Kristovu misteriju. Ta se misija nastavlja i tijekom povijesti razvija poslanje samog Krista, koji je poslan naviještati evanđelje siromasima. Stoga Crkva treba, poticana Duhom Kristovim, koračati istim putem kojim je koračao sam Krist. Tako su u nadi hodili svi apostoli, koji su mnogim iskušenjima i mukama dopunjali ono što nedostaje Kristovim mukama, za Tijelo njegovo, koje je Crkva (usp. Kol 1, 24). Tako prolivena krv kršćana bijaše često shvaćena također kao sjeme kršćana, kako je pisao Tertulijan.

Svrha misijske djelatnosti

Ta služba jest jedna i ista, svagdje i u svim okolnostima, iako se zbog različitih prilika ne vrši na isti način. Stoga razlike, koje valja priznati u tom djelovanju Crkve, ne proistječu iz unutarnje naravi same misije, već iz uvjeta u kojima se ta misija vrši. Ti pak uvjeti ovise i o Crkvi i o narodima, o skupinama ili o ljudima kojima je poslano upravljenost. Općenito rečeno, „misijska“ se nazivaju osobiti pothvati kojima vjesnici evanđelja, poslani od same Crkve, idući u svijet vrše zadaću propovijedanja i zasađivanja same Crkve u narode i skupine koje još ne vjeruju u Krista.

Vlastita svrha te misijske djelatnosti jest evangelizacija i zasađivanje Crkve u narodima i skupinama gdje se još nije ukorijenila. Tako imaju iz sjemena riječi Božje izrasti posvuda u svijetu dovoljno utvrđene autohtone partikularne crkve, opskrbljene vlastitim snagama i zrelošću. Ta djelatnost širi spasiteljsku vjeru crkve, širenjem ostvaruje njezino katoličko jedinstvo, nošena je njezinim apostolicitetom, izražava kolegijalnu svijest njezine hijerarhije, svjedoči, širi i promiče njezinu svetost. Tako se misijska djelatnost među nekršćanima razlikuje i od pastoralne

Premda bi Bog, putevima koje on zna, mogao ljude koji bez svoje krivnje ne znaju za evanđelje privedi k vjeri, bez koje nije moguće ugoditi mu (Heb 11, 6), ipak na Crkvu pada obveza (usp. 1 Kor 9, 16), a ujedno i sveto pravo da propovijeda evanđelje. Stoga misijsko djelovanje, danas kao i uvijek, zadržava potpuno svoju snagu i potrebu. Tim se misijskim djelovanjem potpuno slavi Bog, ukoliko ljudi svjesno i posvema prihvaćaju njegovo spasenjsko djelo koje je izveo u Kristu.

aktivnosti za vjernike i od pothvata koji se imaju poduzeti da se ponovno uspostavi jedinstvo kršćana.

Razlog misijske djelatnosti proizlazi iz volje Boga, „koji hoće da se svi ljudi spase i dođu do potpune spoznaje istine. Jer jedan je Bog, jedan je posrednik između Boga i ljudi, čovjek Krist Isus, koji dade samoga sebe kao otkup mjesto sviju.“ (Tim 2, 4 – 6). Potrebno je dakle da se svi obrate k njemu, kojeg su spoznali iz naviještavanja Crkve. I premda bi Bog, putevima koje on zna, mogao ljude koji bez svoje krivnje ne znaju za evanđelje privedi k vjeri, bez

koje nije moguće ugoditi mu (Heb 11, 6), ipak na Crkvu pada obveza (usp. 1 Kor 9, 16), a ujedno i sveto pravo da propovijeda evanđelje. Stoga misijsko djelovanje, danas kao i uvijek, zadržava potpuno svoju snagu i potrebu. Misijskim djelovanjem Kristovo tijelo bez prestanka prikuplja i sređuje snage za svoj vlastiti rast (Ef 4, 11 – 16), a na to djelovanje kršćane nagoni ljubav prema Bogu i ljubav kojom žele dijeliti sa svim ljudima duhovna dobra kako sadašnjega, tako i budućeg svijeta. Tim se misijskim djelovanjem potpuno slavi Bog, ukoliko ljudi svjesno i posvema prihvaćaju njegovo spasenjsko djelo koje je izveo u Kristu.

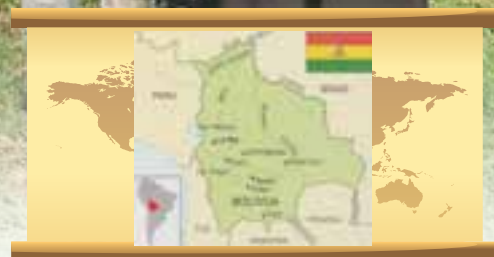
Misijska djelatnost najuže je povezana s ljudskom naravi i njezinim težnjama jer, objavljujući Krista ljudima, Crkva im otkriva pravu istinu o njihovom stanju i cjelovitom pozivu, jer je Krist počelo i model obnovljenog čovječanstva, u kojem se nadilazi svaka posebnost rase ili naroda, pa se nitko i nigdje ne može smatrati tuđincem. Misijsko djelovanje, koje se, kao vršenje Isusove zapovijedi, smješta između dva njegova dolaska, nije ništa drugo doli očitovanje i ispunjenje Božje odluke u svijetu i njegovoj povijesti u kojoj Bog, upravo po misijskom djelovanju, vidljivo ostvaruje povijest spasenja i po kojem se spasenje događa u povijesti i teži prema eshatološkoj punini.

BOLIVIJA
– fra Ivica Vrbić

Siromasi nam otkrivaju Isusa

Vjerujem da je većina misionara prije polaska u misije doživjela bezbrojna uvjerenja da je i u zemlji odakle kreću u misije potrebno misionara i da je i naš hrvatski narod još uvijek daleko od vjere. Sva ta uvjerenja mogu biti subjektivne naravi da bi dragi svećenik, redovnik ili redovnica ostali među svojim narodom. No objektivnost zbog koje se tko odlučuje krenuti putem misija snažnija je od bilo koje sentimentalne stvarnosti.

Prije nekoliko dana jedan subrat prepričao mi je svoj san, u kojem je sanjao jednoga našega pokojnog fratra koji ga upitao hoće li ići u misije, napominjući mu da je potreban u misijama i da se spremi. Prokomentirao sam subratov san riječima da je umrijeti ili otići u misije gotovo isto, jer umireš jednom životu i ideš u nebo ili u misije. I u jednoj i u drugoj smrti otkrivaš na poseban način nebeske stvarnosti i Božju blizi-

nu. U nebu gledaš Boga licem u lice, a u misijama takvo iskustvo imamo na svakom koraku; Krista u našoj blizini, jer ondje gdje imamo siromahe i potrebite, ondje na poseban način imamo i Krista.

Krist Kralj u starim japankama

Na svetkovinu Krista Kralja imao sam prvu pričest u jednoj od naših filijala. Među 69-ero djece koja su nakon dvogodišnje pripreve pristupila prvoj pričesti bilo je mnogo siromašnih. Da bi sve izgledalo svečano, časne su sestre odjenule djeci najjednostavnije bijele tunike preko odjeće u kojoj su oni došli. Prije nego sam započeo sv. misu, prošao sam između djece, a oči su mi zastale najednom detalju. U prvom redu, ispod bijelih tunika ugledao sam prašnjava dječja stopala u starim japankama. Znajući da su neki od njih iz jednoga udaljenog zaseoka, upitao sam ih kako su došli na misu. Odgovorili su mi da ih je dovezao jedan poznanik na motoru, a da će nakon sv. mise netko drugi doći po

njih. Započinjući misno slavlje osjetio sam u srcu da napokon slavim svetkovinu Krista Kralja na najljepši način. Krista je do Golgote dopratio Šimun Cirenac, a moje prvopričesnike poznanik na motoru. Slavim Krista Kralja koji, osiromašen od vanjskoga sjaja, vlada s križa, dajući iz ljubavi svoj život za spas grješnog svijeta, a moji prvopričesnici, siromašni i u starim japankama te odjeveni u bijele tunike primaju Isusa u pričesti i postaju dio nadnaravne stvarnosti. Rekao sam sam sebi da su ti prvopričesnici moj Krist Kralj, koji mi se po toj djeci objavio.

Nemalo sam se iznenadio kad sam shvatio da ovaj kraj Bolivije u kojem djelujem nema nikakvih božićnih običaja, odnosno ima jedan veoma loš, a to je da se velik broj i starih i mladih na Badnjak opija. Čuo sam za to prije Božića i razmišljajući nad tom činjenicom, shvatio sam da bi se stanje malo-pomalo moglo popraviti, ali to bi uključivalo i jedan naš veći vjernički angažman. Na jednoj sam karikaturi u Hrvatskoj prije pročitao: „Neki piju od sreće, neki piju

KONGO
– s. Romana Baković

od tuge, a ja pijem od jutra!“ Shvatio sam da ovaj narod pije od tuge, jer nika da nisu u dovoljnoj mjeri upoznali Boga i njegovu ljubav prema nama. U mnoštvu divljih brakova, rastavljanja i sastavljanja; seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja; zanemarene i ostavljene djece, ne samo od očeva, nego i od majki; mizerne ekonomske situacije; poimanju navjestitelja evanđelja; jesu li ti ljudi imali razlog za proslavu Božića, za koji kažemo da je najljepši obiteljski blagdan. Ti ljudi za pravog Krista i njegovu ljubav nisu niti čuli. Poznaju mrtvog Krista, kojeg u procesijama nose ulicama mjesta u kojem žive, ali ne slave baš njegovo uskrsnuće, jer je to nešto što bi uključivalo vjeru da i njihova bizarna životna situacija može biti drugačija, a to im je bilo doista teško povjerovati. Da ne bismo više gledali na božićno jutro pijane ili mamurne muškarce i žene, očeve i majke, mlade i stare, potreban je angažman svih nas. Njima tek treba navijestiti evanđelje, u kojem će susresti pravoga, živoga i proslavljenog Isusa Krista. Za njih treba i moliti, da se riječ koju misionari posade u njihovo srce može primiti i donijeti mnogo ploda, kako za život ovdje na zemlji, tako i za onaj na nebesima.

Predblagdanska utrka s vremenom

Život u zemlji u kojoj je božićna tradicija bogata ima svoje čari, ali i

nedostatke. Tradicija je izraz bogatstva jednog naroda ili jednog kraja, no kada tradicija porobi prvotnu istinu kojeg slavlja, onda slavlje postaje samo sebi svrhom. Koliko sam puta prije odlaska u misije gledao ljude, a i sam ponekad bio rob pojedinih radnji koje su na vanjski način uljepšavale proslavu Božića, a na unutarnji način stvarale pritisak. Predblagdanska kupovina, generalno pranje i pospremanje prostora, nakuhavanje hrane bez koje blagdan ne bi bio blagdan, vanjski sjaj i idila, dok sve poput prenapuhana balona ne eksplodira i odnese izvanjsku čaroliju. Znam da Đavao na poseban način vreba oko blagdana, da razori zajedništvo Boga i ljudi te ljudi međusobno, no cijeli je čovjekov život borba, a konačna pobjeda će se znati na kraju vremena.

Moje posljednje slavlje Božića proteklo je u utrci s vremenom, ali ovog puta ta utrka se svela na to kako da pohodim što više štalica i u jasicama otkrijem i počastim živog Isusa među nama, skrivena u obličju najsiriromašnijih, bolesnih, napuštenih, pogođenih tragedijama života... Mogu i sam reći da mi je drago što se ovdje u misijama na poseban način umire prijašnjemu životu, a otkriva izvor prave radosti i mira srca.

Svjedočanstva o bl. Alojziju Stepincu

Cijenjeni ravnatelju Papinskih misijskih djela!

Vaše pismo odiše brigom i revnošću, kao i dosljednošću Vaše službe koja Vam je povjerena. Srdačna Vam hvala na tome. Pozivate nas na suradnju u misijskom listu Radosna vijest. Već samo postojanje Papinskih misijskih djela u domovini nas obvezuje. Kruna su susreti misionara. Oprostite nam što nismo bili revni. Mislim da ste ovaj apel uputili svima i da ne ćete ostati bez odgovora. Osobno ću nastojati.

Misionari u vremenu progona

Želim Vam na početku napisati nešto što će Vas možda iznenaditi, što na prvi pogled izgleda strano onomu što od nas očekujete. Sadržaj se odnosi na našeg blaženika Alojzija Stepinca. Mnogo se o njemu piše i govori. Na vratima njegove kanonizacije, čitajući tisak koji k nama dode, čudi me i pogađa stav pojedinaca. Odakle ta sljepoća na sve činjenice do današnjeg dana? Spontano mi dolaze riječi – molitva Apostola iz *Djela apostolskih*: “Kad su oni to čuli, jednodušno podigoše glas k Bogu i rekoše: Zašto se bune narodi, zašto puci ludosti snuju? Ustaju kraljevi zemaljski, knezovi se rôtē protiv Gospodina i protiv Pomazanika njegova...” (Dj 4, 24). Sve se to može primijeniti na našega blaženika. Evo moje iskustvo svjedočanstva iz srca Afrike.

narodima Jugoslavije. Knjiga puna činjenica o njegovu junaštvu i svetosti.

Rat u Kongu od 25. listopada 1996.

Davnih 70-ih godina, kad sam došla u misiju, bio je to Zair pod vlašću diktatora Mobutua. Sklon komunizmu, proganjao je Crkvu, sebe proglasio mesijom, jedinim spasiteljem. Rušio je sve znakove vjere, zabranio kršćanska imena, mnogi misionari su bili prognani. Našli smo misionare iz raznih zemalja, svi su u strahu očekivali potpuni izgon. Bog nije dopustio da se to ostvari. Nas hrvatske misionare prepoznali su jedino po osobi kardinala Stepinca i po diktatoru Jugoslavije, iz koje smo došli. Poznavali su situaciju. Naš kardinal im je sjao kao uzor. Držali su ga za svetca mučenika davno prije beatifikacije.

Često sam ispitivana o njemu, nije mi bio problem svjedočiti. Pet godina prije njegove smrti boravila sam u Zagrebu, imala sam sreću biti prisutna njegovu pokopu u katedrali. U Zagrebu sam ostala još jednu godinu poslije njegove smrti i bila svjedok trajna hodočašća na njegov grob. Vidjela sam da puno toga ljudima u Kongu nije nepoznato. Blaženik je svjetionik koji je sjao daleko. Jednom naš nadbiskup urođenik Mulindwa Mutabasha reče za kardinala Stepinca: "On je ponos nama pastirima Crkve."

Osamdesetih godina u Bujumburi, glavnom gradu Burundija, u velikoj knjižari zapazila sam knjigu s likom kardinala Stepinca svijenu trnjem. Naravno, kupila sam knjigu, na francuskom jeziku. Glavni lik je Stepinac, simbol stradanja i uzor ponašanja svim

Rat kao svaki rat: strah, trepet, neizvjesnost. Što činiti? Najteže je bilo donijeti odluku. Odlučile smo ostati uz narod, vezala nas je pomisao – naviještati Krista rassetoga i životom ga svjedočiti. Stepinac nam je bio savjetnik i uzor. Njegova izreka: "U tebe se Gospodine uzdam", bila je i naša, osjetile smo njegov moćni zagovor.

Stepinčevo 2010. u Bukavu

Jedna od nas, s. Mislava Prkić, slavi imendan na blagdan blaženoga Alojzija Stepinca, njegove slike rese naše prostorije. Na imendane izmjenjujemo čestitke i posjete. Naime djelujemo u četiri zajednice. U zajednici Muhungu poslije svete mise u kapeli, zamolila sam oca Franka da se i on potpiše na čestitku s. Mislavi. On se začudio i rekao: "S. Mislava slavi sv. Skolastiku?" Odgovorim da ne, da slavi blaženoga Alojzija Stepinca i pokažem mu sliku. On pogleda sliku, razvedri se i pun pijeteta reče: "Ovo je jedan lav, neslomljivi junak, u cijeloj Italiji uživao je čast i divljenje. Nama dečkima stavljali su ga za uzor, divili smo mu se i voljeli ga." Sliku je prepoznao. Reče da su tražili njegove slike i ponosili se njima. Srdačno je potpisao čestitku, a svima nama čestitao.

O. Franko je Talijan, rođen 1941. Član je misijske družbe otaca ksaverijanaca, cijeli život misionar.

Blaženi naš oče Alojzije, moli za nas misionare širom svijeta. Da se poput tebe u Boga uzdamo, ispunimo volju Božju i misiju koju nam je povjerio.

Čim tko spomene pojam granica, već se podrazumijeva da se što od čega i(li) tko od koga dijeli ili ograđuje iz nekih subjektivnih ili objektivnih razloga ili pobuda, bilo da su one političke, sociološke ili koje druge naravi. Svaki dio ovog planeta, i oni najudaljeniji krajevi, s kojima nitko ozbiljnije ni na koji način ne računa, podijeljen je na neki način granicama, koje smo na koncu mi sami sebi crtali i čak neke ugradili u misli i mentalitet svojih naroda, u kojima živimo, ali, nažalost, često i naroda s kojima živimo ili čak onih kojima smo poslani.

N e radi se samo o onim fizičkim granicama koje su na neki način vidljive, često su puno opasnije one koje su prividne i koje zapravo možemo pomicati i mijenjati s obzirom na situaciju kako nama i našim interesima u danu trenutku odgovara. Moram napomenuti da se radi i o onim vidljivima (zidovi) i o onim nevidljivim granicama (predrasude).

Mi ljudi, grješni i slabi, potrebni Božjeg milosrđa, ma gdje živjeli i bez obzira u kojoj kulturi radili i pronosili radosnu vijest, u opasnosti smo crtati granice u svojoj glavi i u glavama bližnjih i time često udaljiti sebe od koga i njega od samog sebe. Napose to u slabosti radimo da bismo često olakšava-

PERU
– o. Marko Jukić

Svakidašnje granice (ne)prepoznavanja bližnjega u potrebi

tao sa sličnima ranije, s kolikim uvjerenjem čovjek može naviještati laž da je to nevjerovatno, a u isto vrijeme sam se ohrabrio kako je onda nama lakše naviještati Istinu, kojoj ne treba nikakav dodatak, kao onim lažima, da bi bila prihvatljiva za svako srce koje Boga traži. Iako, realno gledajući, svaki dio pripada teritorijalno u neku župu, ipak je zbog velika broja ljudi koji ondje žive i nedostatka svećenika gotovo nemoguće obići sav taj prostor i sve te ljude u jednoj godini, a kamoli uspjeti u potpunosti djelovati pastoralno. Zaista, mučno je gledati ljude koji nemaju ono materijalno, a ti ne možeš svima, baš svima pomoći, a i da su gladni Boga, a ti ne možeš do svih, baš svih doći. No boljom organizacijom u prikupljanju dobara za imalo kvalitetniji život, ali i poukom katehista, koji bi mogli krenuti pod vodstvom svećenika u konkretnije djelovanje, napredak će biti neizostavan, a i već je vidljiv.

li sebi, a misleći da time pomažemo onima koje tim granicama dijelimo od sebe i stavljamo ih u redove, dijeleći ih u skupine s nekim našim predznacima, s nekim našim idejama. Nažalost, to se često, vrlo često, čini s onima koji su najmanji i najpotrebniji svake pomoći i koje na kraju apsolutno nitko ni na koji način ne štiti, osim Crkve i Providnosti, koja po Crkvi do njih dolazi.

Uza siromaštvo gladni Boga

Nedavno smo, prije svih onih priprema za Božić, koje u svakome pastoralnom djelovanju imaju neke svoje posebne zahtjeve, uz toliko bogat program i akcije koje smo uspjeli, zahvaljujući dobrim ljudima, privesti kraju, uspjeli smo prvi put ići i u jedan dio grada gdje gotovo rijetko tko i dolazi u ime Katoličke crkve, i to se je ondje jasno i moglo vidjeti, jer gotovo na svakim vratima s natpisom neke druge "crkve" ili neke zajednice, pozivalo se ljude da izruče svoju dušu i tijelo nekome tko za sebe misli da ima božanske moći i da te iste moći može dati svima. U tom mjestu, Pamploni Altí, u čudu sam gledao, iako sam se susre-

Kako svladati nepoznavanje, strah i sebičnost?

Kako je svaki dio grada jasno odijeljen granicama općina ili distrikta (gdje se jasno zna koja "klasa" ljudi uglavnom živi), a taj je dio odijeljen i

velikom zidom, koji i vidljivo dijeli bogate i one najsiromašnije, nužno mi se je nametnulo pitanje kako te granice, barem one u našim glavama, i sve te predrasude jednih o drugima

izbrisati. Kako si na ovom mjestu, gdje ljudi jedino razmišljaju o svojoj egzistenciji, posvijestiti da mi nismo ni u kakvu smislu nikakva prijetnja jedni drugima, nego da smo braća i sestre u Kristu. Jasno je da svima zidovi smetaju, jer ograničavaju, a tako je i s predrasudama. I s jedne i s druge strane granice, onih koji imaju i onih koji nemaju, postoje predrasude, pa se tako i nove granice često crtaju i novi "zidovi" često dižu, najčešće samo iz nepoznavanja i iz straha jednih o drugih. No to treba razbiti, jer ukoliko i jedni i drugi budu nasljedovali Krista, a već to toliko čine, straha ne će biti, jer Krist pobjeđuje sve, pa i strah i time briše i ruši i sve zidove u našim glavama, ali i na terenu. Zato se treba izdici iz svojeg egoizma i svih svojih slabosti i pogledati preko granica, zidova i predrasuda te u drugima tražiti ono što nas povezuje, a to je da smo djeca Božja i da smo u tom smislu jedni za druge, a ne jedni uz druge ili, ne daj Bože, protiv drugih.

Granice nisu zaprjeka evanđelju

Mene je tako, sa subraćom i skupinom mladih, u našem pohodu u Pamplonu Altu, u distriktu San Juan, ipak, kao i uvijek, vodila

ljubav Kristova i nama, budući da smo katolici, granice nikada i nigdje, ma tko ih postavljao, ne smiju biti zaprjeka za nošenje radosne vijesti i naviještanje Krista raspetoga i uskrsloga. Time smo se vodili i ovaj put. Nosimo Krista, Krista koji je ljubavlju rušio predrasude i granice, i to činimo svakog dana i u svakoj prigodi, noseći hranu i odjeću za tijelo, ali i onu hranu za dušu. Toliko je onih koji traže tu hranu da mi ni na koji način ne bismo smjeli učiniti taj propust i okrenuti se od tih ljudi.

Na kraju moramo uputiti zahvale svima koji su nam pomogli da smo ove godine uspjeli za naše domove koje pomažemo i nekoliko područja u potrebi prikupiti oko 1000 paketa s hranom, odjećom i igračkama te tako nastavljamo tijekom cijele godine s istim žarom činiti dobro, rušiti granice, prelaziti zidove koji priječe da svatko bude ispunjen ne samo ovom zemaljskom hranom, o kojoj se svakako brinemo, nego i onom evanđeoskom, koja je u ovim teškim vremenima itekako potrebna svima nama, osobito onima koji ju nikada nisu kušali ili su zaboravili gdje ju se uistinu može i pronaći. Neka Gospodin dobrim ljudima uzvрати stostruko i blagoslovi svaki njihov rad na dobro braće ljudi!

UKRAJINA
– s. Ivančica Fulir

Jedna baka, kojoj svaki petak nosimo sv. pričest, inače baka jednoga mladog svećenika, rekla nam je: „Sestre, ako biste mogle ići posjetiti moju susjedu. Živi tri kuće dalje od mene, stara je i bolesna, i vidjet ćete sve ako odete k njoj.“ I za nekoliko dana smo otišle, a kad smo ju vidjele, k sebi nismo mogle doći neko vrijeme. Živi sama, više-manje, sin joj povremeno dođe, kada primi mirovinu. Onda sin pokupi mirovinu i ode ponovno u romsko naselje svojoj ženi, koja ima šestoro djece s dva supruga, koja su oba pokojna. Kad se sin baš dobro napije, susjedi kažu da je to barem jednom tjedno, onda ponovno dođe k Jarmili i istuče ju, jer više nema novca od mirovine.

Utočište kod sestara u Bereznu

Kad smo ušle u kuću, vrata su bila otključana, a ona je spavala. U kući i na ulici je bilo tada oko minus osam stupnjeva. Probudile smo ju iz polusna. Susjedi joj se povremeno smiluju, pa ode k njima nešto pojesti i malo se ugrijati. Sva promrznuća, više ne kontrolira svoje tijelo. Ona je doslovno beskućnik u vlastitoj kući. Odmah smo otišle u trgovinu nešto joj kupiti za jelo. Kad je vidjela kruh, s obje ruke ga je primila i zagrizla. Tko zna kad je zadnji put jela. Danima smo raspetljivale tu situaciju. Što ćemo s njom ako se temperatura nastavi spuštati do minus 20. Pitanje je dana kad ćemo ju naći smrznutu u krevetu. Sjetile smo se da redovnice u Bereznu, oko sat vremena vožnje od nas, imaju jednu sobu za goste i

Starica i bolesnica Jarmila

da ondje trenutno spava jedna bolesna žena, ali da u sobi postoje dva kreveta. Kontaktirale smo s njima posredstvom misionara sv. Vinka i molile da prime barem preko zime našu Jarmilu. Htjele su prvo doći k njoj da vide kako živi. Kad su stigle, dogovorile smo se da mi sredimo da Jarmilina mirovina ide na račun u banku, da joj ju sin ne može više uzimati, da ju okupamo u našoj kući i da ju za nekoliko dana, kad se sve sredi, dovedemo k njima. I onda su započele naše storije s Jarmilom. Vozile smo ju u banku, a onda u trgovinu, da joj kupimo obuću. Kad smo ušle u trgovinu, prodavačica je izašla. Naime naša Jarmila se posljednji put okupala u ljetu u rijeci i ona nije mogla biti s njom u istoj prostoriji. Prodavačica je rekla da izaberemo što hoćemo i da joj to poslije pokazemo, da naplati kada Jarmila iziđe.

Kod sina u romskom naselju

U više smo navrata trebale voziti Jarmilu nekamo da sredimo dokumentaciju. Svaki put kad bismo došle k njoj doma, nje nije bilo. Budući da je u kući hladno, odlazila je šetati po selu, prosiiti hranu za sebe i sina. Majčinsko srce prašta i teške udarce. Išle smo ju tražiti po selu. Prvi put, kad smo htjele već odustati i ušle u auto, koji je bio leden, kad sam sjela za volan, zamaglile su mi se naočale. Prvi put dosada, jer u našem autu grijanje baš i ne radi i temperatura je ista kao i na cesti. Dok smo čekale

da mi se naočale odmagle, ugledale smo Jarmilu kako ide preko polja. Bog zna kada treba nešto zamagliti ili odmagliti. Tad je rekla da moramo ići s njom k sinu u to romsko naselje, da mu kažemo da ona za nekoliko dana ide s nama. Nije nam baš bilo svejedno, znamo da je sin alkoholičar i da ju redovito tuče, ali prihvatile smo tu neizvjesnu situaciju.

Stavile smo pouzdanje u dragog Boga. Kad smo ušle u sinov kućerak, u tome romskom naselju, bile smo zapanjene onime što smo vidjele. Jarmilin sin, žena i šestero djece živi ondje, s čoporom pasa, u dvije prostorije u kojima je zemljani pod. Imaju krevet dovoljno velik za jednu osobu, peć na drva i ništa više. Alkohol je sve odnio i sve što se može prodati, kod njih ne postoji. Sin nas se malo uplašio. Rekao je da, što se njega tiče, mama može ići kamo god hoće. Znamo da u potpunosti nije bio iskren i da ju je poslije htio spriječiti, ali pred nama je dao pristanak da mamu smjestimo kamo na toplo. Sin je, dok nije upoznao tu ženu, radio i ljudi kažu da je bio normalan čovjek. Kad je otišao u to naselje, sve se izokrenulo. Počeo je piti i sve se raspalo. Nosile smo sv. vodu sa sobom i škropile skrivečki svuda kuda smo hodale. U tom naselju je živo zlo! Drugi dan, kad su sestre nazvale da ju možemo dovesti, otišle smo po nju i opet je nije bilo, pa smo ju opet morale tražiti po tom naselju. Kad više nismo znale gdje ju dalje tražiti, s. Jožica je rekla: „No, sv. Ante, po-

magaj nam ju najti, nemremo same. Daj ju pronajdi, prosim te, pa hoćemo joj dobro.“ Kroz glavu mi je prošlo da je dobro da se sjetila sv. Antuna. Sad ćemo ju naći. I nismo napravile 20 koraka, kad evo iza zavoja i visoke limene ograde toga romskog naselja – hodala je Jarmila ravno prema nama. „Sv. Ante ti si zakon, tako naći živog čovjeka u minuti!“

Majčinska ljubav nema granica

Odvezle smo Jarmilu u Berezne k sestrama. Kad je vidjela toplu sobu, krevet, hranu na stolu, počela je plakati i pričati kako ju je sin tukao, kako je tri noći spavala vani u snijegu i ledu jer je on bio u kući pijan i kako ju je istukao, da nije mogla ni hodati, kako ju je vukao za kosu... Sjetila sam se da je svega nekoliko sati prije, ono što je isprosila od ljudi u selu, ostavila sinu pred vratima. Majčinska ljubav uistinu nema granica. Sad je naša Jarmila na sigurnome, toplome, suhome, ima hrane, a na Badnjak je bila na sv. misi, prvi put nakon mnogo godina. Isus se je pobrinuo da dan prije Badnjaka dokraja riješimo njezinu situaciju.

S našom Jarmilom u tih tjedan dana upadale smo u različite nevolje i poteškoće, ali smo imale tako snažan osjećaj Božje prisutnosti i da nas on vodi u svakom koraku. Osjećale smo u svemu tome snagu vaše molitve.

**S. MIRJAM FILIPOVIĆ,
MISIONARKA U HAITIJU**

Djeca u Domu „Alojzije Stepinac“ – nositelji bolje budućnosti Haitija

Sestra Mirjam Filipović misionarka je u Haitiju. Pripada družbi sestara Služavke Kristove, koje je 1973. godine osnovao augsburški biskup dr. Josip Stimpfle. Služavke Kristove nisu započele svoje redovničke ideale i karizmu tek 1973., nego nastavljaju živjeti karizmu prvotne družbe, Služavki Malog Isusa, koje je 1890. osnovao sarajevski nadbiskup dr. Josip Stadler. Zajedno sa s. Liberijom Filipović i s. Anom Uložnik, služavkama Malog Isusa, živi i djeluje kao misionarka u Haitiju od 2015. godine.

? **Htjeli ste biti misionarka, ali vaš je put do misija bio dug. Kako ste postala misionarka?**

Misijski poziv osjećala sam od početka svojega redovničkog života. Budući da je život takav kakav je, i potrebe su velike. Tijekom svojega redovničkog života gotovo 40 godina proživjela sam u Njemačkoj i Švicarskoj te sam imala razne dužnosti. S obzirom da sam završila i teologiju, a po zanimanju sam medicinska sestra, radila sam sa starijima u domovima te u pastoralu u Švicarskoj. No ako smo spremni živjeti za ono što želimo, to će se ipak jednom ostvariti. Tako se i kod mene ostvarilo i ostvaruje se sada..

? **Što ste očekivali i što vas je dočekalo u Haitiju?**

! Nešto informacija sam imala. Znala sam da je to jedna od najsiriomasnijih zemalja na svijetu, da treba pomoći u Domu

za djecu „Alojzije Stepinac“, koji je otvoren neposredno nakon velikog potresa koji je pogodio Haiti. Dom je osnovao Giordano Belanich, svećenik hrvatskih korijena, koji živi u Americi. Dom je prvo vodila jedna Haićanka, a zatim jedna Hrvatica i jedna Amerikanka, ali njihova želja nije bila ostati ondje za stalno. Zato je vlč. Belanich tražio od časnih sestara da dođu voditi Dom. Moj prvi dojam koji sam doživjela pri izlasku iz zračne luke u glavnom gradu Port-au-Princeu bio je neopisiv. Tako nešto se zapravo može samo doživjeti; bijeda i siromaštvo koje sam vidjela na samom izlazu iz zračne luke bio je tek početak. Iza toga se vidjela prava bijeda i pravo stanje zemlje.

Djeca u domu su sretna

? **Kako se živi u Haitiju, a kakva je situacija u domu?**

! Izvan kruga doma u kojem djelujemo mi redovnice nije se dosada ništa dogodilo niti promijenilo i najvjerojatnije se ne će ništa niti promijeniti. Zajedno živimo i djelujemo nas tri sestre, zajedno s 18 domaćih radnika i pedesetak djece, većinom siročadi, koja su došla u dom nakon potresa. Mi pokušavamo organizirati toj djeci normalan život i pružiti im ono na što imaju pravo sva djeca svijeta. Djeca u našem domu veoma su sretna, jer su, nažalost, ona samo jedan malen dio djece koja prima pomoć. Još je tisuće djece koja su u potrebi, žive na cesti i nemaju mogućnost pohađati školu i nemaju svaki dan što jesti.

U Haitiju oko 60 % djece ne zna čitati, jer nema državnih škola, već samo privatne, koje si većina obitelji ne može priuštiti. To je jedini razlog da ne pohađaju školu. Haićani su inte-

ligentan narod, no ako im se ne pruži mogućnost školovanja, onda imaju i male mogućnosti za kakav-takav život. Potreba je puno, no negdje treba početi. Mi smo počeli od maloga i naša je želja i sva naša nastojanja da ta djeca u domu kojoj mi danas pružamo pomoć budu ti koji će biti spremni dalje pomagati drugima. Samo na taj način može doći do promjene. Školovati djecu da bi ona mogli biti nositelji jedne bolje budućnosti za Haiti.

? Čime se bave ljudi, mogu li podmiriti osnovne potrebe?

! Mislim da je njima glavna preokupacija svakodnevna borba da išta mogu pojesti. Redovito susrećemo ljude koji 2-3 dana nisu ništa jeli. Rijetki su oni koji imaju svaki dan jedan obrok, oni su sretni. To je teško razumjeti s obzirom da kod nas, iako nije sjajna ekonomska situacija, to ne možemo baš doživjeti. Tek tada vidite kako postoje dva svijeta – svijet u kojem ljudi imaju i nezadovoljni su, i drugi svijet, u kojem ljudi nemaju ništa, pa čak ni jedanput na dan što za jelo, ali imaju nešto drugo što ih nosi, a to je želja za životom. To je taj drugi svijet u njima. To je nešto što možemo od njih naučiti. I trebamo činiti što god možemo da bi ljudima tamo bilo bolje, jer ljudska prava bi svugdje trebala biti jednaka.

? Kako izgleda uobičajen dan u dječjem domu?

! Ustajemo u pet ujutro, da bi se sva djeca mogla odjenuti i zajutarkovati te pripremiti za školu, jer prostor nije toliko velik, već sve dijele zajedno. Nakon toga djeca odlaze u školu, iz koje se vraćaju oko 14 sati. Kad se vrate iz škole, ručaju, malo se odmomore te zatim do večere pišu zadaću i uče. Mi sestre pratimo ih u svemu i tek kad svi odu spavati, možemo i mi. Naravno, postoje i različite aktivnosti i vrijeme za igru, a posebno je svečano kada, naprimjer, imamo slavlje prve pričesti ili slavimo blagdan, posebno Stepinčevo. To nama redovnicama daje puno poleta i snage da djelujemo, ne samo humanitarno, već ostvarujemo naš redovnički poziv prenoseći radost kršćanskog života. Naravno, kako djeca zajedno žive, uče se i zajedništvu, a to me raduje, posebno kad vidim da dijete, ako ima bombon, dijeli taj bombon s prijateljima, da svatko dobije barem dio. Dati ono što imaš, pa iako to bila sitnica.

? Dom je posvećen bl. Alojziju Stepincu. Što djeca u domu znaju o našem blaženiku?

! Znaju dosta toga. Svako dijete zna odakle dolazimo i mi sestre i naš blaženik i tko je on bio. Na to smo ime svi veoma ponosni. Znaju i o Hrvatskoj, a zanimljivo je da djeca znaju i nešto hrvatskog jezika. Zanimljivo je da svaku večer molimo *Kronicu* i dvije desetice molimo na hrvatskome, svi zajedno molimo. Molimo i molitvu Malomu Isusu na hrvatskome.

Posljedice potresa vidljive i danas

? Razoran potres koji je pogodio Haiti 2010. godine razrušio je i još dodatno osiromašio tu zemlju. Posljedice se vide i danas, zar ne?

! Kada krenete ulicama glavnog grada Port-au-Princea, onda ne možete vjerovati da postoji jedan grad koji je doslovno pun smeća. Nema kutka, nema ulice gdje ne ćete naići na hrpe smeća. I danas možete vidjeti ruševine koje nisu raščišćene, pa tako čak i katedrala još stoji onakva kako je stradala u potresu. Nažalost, Haiti je zemlja u kojoj vlada bezvlade; ne da nema zakona, već je zbog teške situacije jaka korupcija i kriminal. Ulice su opasne. Zato nitko nije siguran, posebno stranci.

? Kako ljudi gledaju na to da ste vi sestre došle tamo u nepoznato pomoći im?

! Mi susrećemo ljude koji žele pomoći svojem narodu i čak i oni nemaju riječi za one koji dođu spremni pomoći njihovu narodu. Zaista su zahvalni i onda s još većim angažmanom pristupaju tomu ozbiljnom poslu da se pomogne čovjeku u potrebu. Također ima tako mnogo ljudi u domovini i svijetu koji su isto tako voljni pomoći da bismo mi mogle pomagati drugima. A to onda i nama daje novu snagu i elan. Potrebe su uistinu velike i ne prođe dan da tko ne pokuca na vrata i moli za pomoć. Pomažemo u školovanju djece, u plaćanju medicinske skrbi (jer nije besplatna), ali i u prehrani. Jer kada čujete da tko nije svojem djetetu mogao 2-3 dana dati ništa za jelo, ne možete ne podijeliti i ono malo što imate.

? S obzirom da se medicinska skrb plaća, vi ste kao medicinska sestra vrlo važni?

! Moja struka uistinu dobro dođe, ali moram istaknuti još jednu

važnu stvar, a to je higijena i higijenski uvjeti, koji onda sprječavaju mnoge druge bolesti koje dolaze, npr. s čistom vodom i okolinom. Mi u domu imamo čistu vodu, tj. imamo pročišćivač, dok drugi ljudi moraju vodu ili kupiti ili popiti iz neke lokvice koju nađu. Upravo tad je velika vjerojatnost da će se razboljeti, ali nemaju druge mogućnosti. Djecu u domu poučavamo kako da žive da sačuvaju svoje zdravlje i prilično smo dosta smanjili potrebe liječenja.

? Koja je vaša poruka za naše čitatelje?

! Mi smo potrebiti pomoći drugih i sami ne bismo mogli ništa – ni u duhovnom, ni u materijalnom smislu. I zato smo zahvalni što znamo da ima mnogo ljudi koji za nas mole, koji nas duhovno, ali i materijalno podržavaju. Veliko hvala svima koji na bilo koji način pridonose da mi možemo misijski djelovati u Haitiju.

Razgovarala: Ines Sosa Meštrović

ISUSOVA ŠKOLA BRIGE ZA SVAKOGA ČOVJEKA

Da svi oni koji su potlačeni, osobito siromašni, izbjeglice i marginalizirani, mogu pronaći dobrodošlicu i utjehu u našim zajednicama.

Piše: don Ivan Štironja

Ova opća molitvena nakana potvrđuje brigu Crkve za one kojima je Isus bio posebna podrška. Crkva po svojim misijskim i karitativnim ustanovama živi i širi taj isti Isusov duh brige i potpore onima koji su gurnuti na periferije.

Obilazeći sela i gradove, Isus je susretao brojne ljude, slušao ih, s njima razgovarao, poučavao ih, tješio... Prema svima je bio otvoren i iskren, posebno prema siromašnima, potlačenima, odbačenima, strancima, kao i grješnicima. Najviše se približio onima koje je društvo odbacilo i upisalo u knjigu suviše i beskorisne bijede.

Evangelja govore o tome kako je Isus tješio siromašne i uplakane, liječio bolesne i nemoćne, ozdravljao od raznih bolesti, čak i opsjednute. Kako su snažno odjeknula njegova *Blaženstva na gori* (Mt 5, 1 – 12)! Jedno od njih je: „Blago čistima srcem, oni će Boga gledati.“ Da, čisto srce je ključ pobjede i uspjeha za sretnu sadašnjost i još sretniju budućnost!

Svojim dolaskom na zemlju i svojim božanskim programom Isus je ovozemaljsku pustinju kušnji i poraza pretvorio u zlatnu dolinu uspjeha i pobjede. Dokazao je da pustinja međuljudskih odnosa može procvjetati i donijeti plodove. Kao što je križ postao stablo koje je donijelo plodove uskrsnuća i vječnosti, tako i čovjekove manjkavosti, osobne i zajedničke, mogu donijeti novi duh i snagu ljubavi, koja pokreće i mijenja duh svijeta.

Isus se nije bojao ni rasprava s moćnicima, s onima koji su si umišljali da su čuvari prošlosti i jamstvo budućnosti. Toga se ne boji ni Crkva! Isus je pozivao na pravednost, istinu, mir, dobrotu, ljubav... To isto čini i Crkva! Vrhunac Isusove poruke jest podložnost volji Očevoj i obraćenje radi kraljevstva nebeskoga. Na to nas poziva i Crkva! Razgovor s Isusom mnogima je osmislio život, obogatio ih. Neke je potpuno ozdravio i poraz im prometnuo u pobjedu. To se može dogoditi i nama!

Isus otvara nove poglede na društvo; otvara školu brige i milosrđa, ljubavi i razumijevanja; započinje zajednicu braće i sestara koji se razumiju, koji se ujedinjuju i podlažu volji jednoga te istog Oca; koji se prepuštaju vodstvu i snazi jednoga te istoga Duha.

Isusova škola brige za braću i sestre u potrebi beskrajn je prostor koji se prostire našim svijetom. Može primiti sve potlačene, siromašne, izbjegle, prognane, marginalizirane – sve patnike ovog svijeta. Potrebno je samo malo bolje uključiti čula srca, koja nam je Bog darovao ne zato da ih čuvamo za sebe, nego da ih upotrijebimo, prema braći ih i sestrama otvorimo. Otvorimo čula i osjetila srca koja su nam darovana za izgradnju zajedništva i altruizma, a ne za zatvaranje u sebe, u svoj egoizam i samodostatnost. Već danas postanimo djelatnici Isusove škole. Učinimo prvi korak, pomolimo se i zasučimo rukave!

Spomen na don Paulina Bjaževića

**VLČ. PAULIN BJAŽEVIĆ, SVEĆENIK HVARSKO – BRAČKO – VIŠKE
BISKUPIJE I ŽUPNIK U VISU, PREMINUO JE 15. SIJEČNJA 2017.
U 70. GODINI ŽIVOTA I 45. GODINI SVEĆENIŠTV.**

Rođen je 16. svibnja 1947. u Komiži na otoku Visu. Osmogodišnje školovanje završio je u Komiži, sjemenišnu gimnaziju u Zadru, a teološki studij na bogosloviji u Splitu. Za svećenika je zaređen 1972. u hvarskoj katedrali. Mladu misu slavio je u Komiži. Nakon svećeničkog ređenja djelovao je na otoku Visu, kao zamjenik župnika u Visu, kao župni vikar u Komiži i kao župnik u Velom Selu. Kratko vrijeme obavljao je službu dušobrižnika u San Pedru i bio župnik u Nerežišćima na Braču. Župnikom Visa imenovan je 1983. gdje je služio do smrti.

Od 2006. obnašao je službu dijecezanskog ravnatelja Papinskih misijskih djela u Hvarsko-bračko-viškoj biskupiji, a ljubav prema misijama nosio je još sjemenišnih godina. Sudjelovao je na godišnjim skupštinama PMD i na susretima hrvatskih misionara i misionarki na kojima su se širili njegovi misijski horizonti te je doživljeno prenosio svećenicima i svemu Božjem narodu kako bi rasla molitvena i materijalna potpora misionarima i misijskom djelu Crkve.

Don Paulin pokopan je 21. siječnja. Misu zadušnicu u prepunoj župnoj crkvi u Visu predvodio je biskup Slobodan Štambuk. Nakon završenih molitava i obreda u viškoj župnoj crkvi, pokojnik je ispraćen je do rodne Komiže i pokopan na mjesnom groblju.

Vlač. Antun Štefan, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u R. Hrvatskoj je u ime Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u R. Hrvatskoj, i u svoje osobno ime, poslao pismo s izrazima sućuti povodom smrti don Paulina u kojem je napisao:

Na vijest da je umro don Paulin, ostali smo u nevjerici. U nevjerici, jer je njegova diskretna prisutnost među nama bila nezamjenjiv dio mozaika naših života. Bio je sa svojima, uvijek skroman i dostupan, poput jarbola uspravan, duše poput sinjeg mora, i srca velika poput njegova škola.

Dragi moj don Pauline, neću zaboraviti one ribe koju smo jeli kod tvojih, tvoje priče o Komiži i Visu, ni tvoju Gospu od Velog Sela u Poselju, gdje si me pozvao i gdje smo u skromnosti tvojeg svećeničkog doma živjeli nekoliko dana. Neću zaboraviti sve one dobre ljude koje smo susretali, našu braću svećenike, ni onu avionsku pistu u dolini... Neću zaboraviti ni miris tvoje cigarete, do bričino moja.

Bio si svećenik koji je u svojoj sredini širio dobri miris Krista i njegove radosti. Živio si usred svijeta, bio si član svake obitelji, ali nisi pripadao ni jednoj; dijelio si svaku patnju, čuvao tajnu, iscjeljivao rane; svaki dan išao si od ljudi do Boga da mu prikažeš njihovu odanost i molitve, a od Boga si se vraćao ljudima donoseći im njegovo praštanje i nadu. Imao si dobro

srce i puno ljubavi, prijatelju. (...) O, kako je lijep bio tvoj život, don Pauline, svećeniče Kristov, misionare naš!

Vjerujem da znaš da danas tvoji hrvatski misionari i misionarke diljem svijeta, kao i svi biskupijski ravnatelji Papinskih misijskih djela Crkve u Hrvata, sklopljenih ruku mole za tebe i za pokoj tvoje duše i zajedno ti pjevaju onu tvoju:

*Sve dok bura dere, sve dok jugo puše
Ča zime smoće, to lita suše
Uvijek na kraju bonaca bude
I mater zemlja dočeka ljude*

*Kad mi jednom duša ode
I pozdravi ovo tilo
Da me niko nije plaka
Kako triba sve je bilo*

Don Pauline, volia bih pričati po tvome, al nisan siguran da znam. Al reći ću ipak – pošla si ča. Tvoj brod sad napušta luku. Kad tamo dođeš, popij kavu u moje ime, i uzmi jednu cigaru. Molim te, ostavi nam svoja vesla, da nikad ne zaboravimo da uvijek treba vuć i da se nikad ne smi odustat.

Od vseh ti srca fala!

Sretan ti put, prijatelju moj.

Tvoj vlč. Toni Štefan

Na svetkovinu Bogojavljenja u Župi sv. Vida u Pitomači i ove smo godine svečano proslavili Dan sv. Djetinjstva. Euharistijsko slavlje

PITOMAČA

„Imaj srce za srce djeteta!”

predslavio je vlč. župnik Ivica Puškadija, a pjevanje su animirali naizmjenice dječji zbor i zbor mladih.

Svečani prinos darova – naših misijskih kasica – najavila su djeca koja su bila odjevena u likove pjevača Betlehemske zvijezde. Prilazili su oltaru uz čitanje poticajnih riječi: *Slaveći današnju svetkovinu Bo-*

gojavljenja, krenimo i mi odvažno putem vjere, vjere djelotvorne ljubavlju. Neka nas vodi „zvijezda njegova”, koja uvijek iznova raspršuje tamu srca te donosi mir i radost. Neka nas dovede do malenih, siromašnih, nemoćnih, obespravljenih. Poput triju mudraca padnimo pred njim nice dušom, srcem, koljenom. Otvorimo svoje blago i prinesimo darove! Potom je svat-

ZAGREB - SVETI DUH

Rukotvorine za vršnjake u misijskim zemljama

Dan papinskoga misijskog djela sv. Djetinjstva i ove smo godine proslavili u našoj župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu. Za taj dan pripremali smo se i na misijsko-vjeronaučnim susretima, na kojima smo izrađivali čestitke od konca i narukvice. Uvježbali smo i igrokaz kojim smo prikazali dolazak kraljeva. Kao što je zvijezda pokazivala put do betlehemske štalice, tako je i svima nama na kraju igroka-za uputila tri važne poruke skrivene u prikazu jaslca u našoj crkvi, a njih je osmislio naš župljanin Ante Čulo.

ko od njih izrekao svoju poruku. Zvijezda nas je pozvala zagledati se u sjaj Isusove zvijezde, andeo nam je posvijestio dubinu ljubavi koja nam se objavila u liku Djeteta Isusa, kralj sa zlatom pozvao nas je sve svoje blago staviti pred Malog Isusa, kralj s tamjanom rekao nam je: „Zapamti, samo Bo-žiću sebe daješ kad se radosno bližnjima predaješ!“, a na kraju

nas je kralj sa smirnom pozvao biti blizu malenima i nevoljnima, jer to je vrijednost (pre)bogata.

Prigodan recital završili smo pjevanjem pjesme *Imaj srce*. Zatim je slijedilo prinošenje misijskih kasica. Novčani dar bio je ukrašen ozarenim licima djece, mladih i svih okupljenih. Zato i ti, čitatelju ovih redaka, „imaj srce za srce djeteta“! (S. E. P.)

Te poruke su:
– ljubite Boga iznad svega, otkrivajući svakodnevno njegove tragove u stvorenom svijetu;
– ljubite bližnje i svoju domovinu i izgrađujte ju svojim talentima;
– ljubite sebe (prihvatite sebe) i budite zadovoljni onim što imate.

Nakon sv. mise župljanima smo ponudili svoje radove, a oni su nas nagradili novčanim prilozima (1000

kn), koje radosna srca darujemo za potrebe vršnjaka u misijskim zemljama. (Mali prijatelji misija i s. Ljubica Bosilj)

ZAPREŠIĆ

Kolači za najpotrebitije u misijama

Na božićnom sajmu, koji se tradicionalno održava svake godine druge subote u prosincu, i ove su godine vrijedne župljanke Župe Kraljice Apostola iz Zaprešića ispekale kolače i ponudile ih posjetiteljima da bi se skupili darovi za najpotrebitije u siromašnim misijskim zemljama. U akciju se, kao i prethodnih godina, donacijom

svojih proizvoda (10 kg kolača) uključila i „Fanola“ d. o. o iz Kloštar Ivanića. Ove godine smo prikupili 1220 kn. Želimo na taj način posvijestiti i širiti misijsko poslanje. Koliko malo treba da nahranimo jedno dijete, a koliko puno treba da otvorimo i srca i oči da ljudi progledaju i da daju svoj prinos za šalicu riže neishranjene djece. Gospodin nam nije podario izobilje da mi sami u njemu uživamo, nego nas poziva da od svojih dobara dijelimo onima koji su u potrebi. To su naši ispiti

savjesti. Odrecimo se nečega što nam nije prioritet u životu i unesimo tračak nade i radosti onima koji nemaju mogućnosti da dođu niti do korice kruha. Sretnima nas čini spoznaja da je naša radost i duševno ispunjenje toliko veliko kada pomažemo onima najmanjima, ali dragomu Bogu najdražima. Hvala svim koji podupiru tu našu akciju, a posebno članovima Marijine legije u župi, koji su uvijek spremni uključiti se u humanitarne i karitativne projekte, neovisno za koga i gdje.

Sonja Radman Livaja

KOPANICE

Dani otvorenih srca

Župa sv. Mihovila arkandela Kopanice, u Bosanskoj Posavini, mala je zajednica, koja ima 261-og katolika. U poplavi 2014. godine ta župa je najteže nastradala u cijeloj Bosni i Hercegovini, jer je u potpunosti bila pod vodom, i to duže vrijeme. Potop je započeo 17. svibnja, a čak i do Svetog Antuna neke su kuće bile pod vodom. Iako je ta zajednica nedugo nakon rata prošla još jednu svoju Golgotu, ipak je ostalo dobrih srdaca i vjernici su spremni pomoći drugima u nevolji.

Završavajući Godinu milosrđa i započinjući Godinu laika u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, župnik i članovi misijske sekcije došli su na ideju koja će se pokazati kao pun pogodak. Naime od Krista Kralja pa do Božića iza svake nedjeljne sv. mise članovi misijske sekcije nudili su adventski i božićni nakit, jaslce, čestitke, kolače, rakiju i kuhano vino, po simboličnim cijenama, odnosno za dobrovoljni prilog, a sav utržak je bio namijenjen za Misiju Kivumu, u Ruandi, koju vodi naš bosanski *ujko* fra Ivica Perić. Sve ponuđeno bilo je pripremljeno marljivim rukama članova misijske sekcije, i malih i velikih. Za repromaterijal smo imali i darova naših prijatelja. Zanimljivo je kako se nerijetko događalo da su oni koji su darovali repromaterijal dolazili kupiti gotove proizvode od istoga te su župnika zadirkivali da jedne jaslce tri puta prodaje.

Misliti na misije i misionare i za njih moliti, materijalno pomoći misijama te međusobno se družiti i okupljati, bilo je ono što je pokretalo i tu akciju održavalo do samog kraja.

Kruna i prekrasan zaključak te naše akcije bio je nenadan i u zadnji tren dogovoren posjet fra Ivica, koji je na Staru godinu predslavio sv. misu zahvalnicu u našoj župi. Prepuna crkva i vjerničko oduševljenje okupljena puka iznenadilo je čak i župnika, koji nikada nije posumnjao u uspjeh te plemenite akcije, ali da će biti takav odaziv, nije mogao očekivati, s obzirom na

to da je ovo mala zajednica (vjerojatno je privremeno zaboravio da Bogu ništa nije nemoguće i da ljubav čini čuda, op. a).

Propovijedajući, fra Ivica je istaknuo Božje milosrđe kao primjer i poticaj svima nama za naš vjernički život, jer ako smo milosrdni kao Otac, možemo se milosrđu i nadati. Ukratko je realistično prikazao stanje u svojoj misiji i cijeloj Ruandi, ne kukajući, nego ohrabrujući slušatelje da bi se u vremenu otuđenosti i nezadovoljstva mogli na trenutak zaustaviti i procijeniti što je to uistinu bitno u našem životu, a što nas nepotrebno opterećuje. Na kraju je zahvalio svima na molitvama i materijalnoj pomoći za Misiju Kivumu i pozvao sve koji mogu i žele da mu dođu u posjet.

Mnogi se pitaju odakle povezanost Kopanica i Kivumua. Evo odgovora! Pokojni fra Vjeko Ćurić, koji je djelovao u Ruandi te ondje prolio i svoju mučeničku krv, sin je žepčanskog kraja, a trenutni župnik u Kopanicama je također podrijetlom odanle, tj. iz Župe Lug – Brankovići. Tako je fra Vjeko i nakon svoje smrti nastavio povezivati ljude i pomagati svojim *garama* u Africi.

Prevažno je napomenuti da su župljani Kopanica, pomažući drugima, zapravo pomogli sebi, jer su tijekom misijske akcije otvorili svoja srca drugima i međusobno, više su se povezali i na kraju uvidjeli da minimalnim naporima možemo pomoći drugima, a u isto vrijeme

osjećati se bogatijima i zadovoljnijima u svojim za Boga i čovjeka otvorenim srcima.

Don Marinko

Proslavljen Dan sv. Djetinjstva i 140. obljetnica Družbe sestara franjevnaka Marijinih misionarki

U drugom dijelu propovijedi usporedio je misionare s mudracima. I naši misionari su slijedili unutarnji glas i otišli pokloniti se Isusu u siromašnoj djeci gradeći im škole, u bolesnima i nemoćnima gradeći im bolnice, u ostavljenima gradeći im sirotišta, gradeći im crkve, u kojima se naviješta radosna vijest i širi kraljevstvo Božje. Pozvao je sve vjernike na jačanje vjere, iz koje će se roditi ljubav prema misijama, koja će naći načina i pomoći našim misionarima u njihovim evangelizacijskim nastojanjima. Naglasio je da jačanju vjere, produbljivanje misijske svijesti i misijske djelatnosti može pomoći čitanje *Radosne vijesti* i pozvao da se pretplate na taj misijski list. Naglasio je također da Djelo sv. Djetinjstva potiče djecu da svojom vjerom, dječjom ljubavlju i pomoću pomažu svoje vršnjake i vršnjakinje diljem svijeta koji nemaju ni najosnovnije uvjete za školu, normalno odrastanje i život. Misijske kutijice su izvrsno odgojno sredstvo i pomoć projektu *Djeca pomažu djeci*.

Sestrama franjevnaka Marijinim misionarkama čestitao je značajan jubilej, zahvalio za žrtvu i ljubav koju dijele s našim vjernicima i našim narodom te vjernike pozvao na molitvu za svoje sestre i njihovu družbu, a sestre zamolio da budu postojane u svojem poslanju u Odžaku.

Na izlazu iz crkve vjernici su mogli uzeti knjige misijskog sadržaja i promidžbene materijale koje je pripremila misijska središnjica, a novac od toga ide najpotrebnijima u misijama.

PMD u BiH

ke, koje djeluju u Župi Odžak, slavile su 140. obljetnicu osnutka svoje družbe.

Preč. Filipović blagoslovio je vodu na početku svetih misa, objasnio da se u cijeloj Crkvi slavi Djelo sv. Djetinjstva te čestitao sestrama obljetnicu družbe i pozvao na molitvu.

U prvom dijelu propovijedi mons. Tunjić govorio je o svetkovini Bogojavljenja kao svetkovini koja nas potiče na preispitivanje svojeg pristupa i traženja Boga. Pritom je spomenuo Herodov pristup, koji ostaje u Jeruzalemu, ne čini ništa, ne pokreće se, ne ide s mudracima pokloniti se, i pristup trojice mudraca, koji, usprkos svim poteškoćama i opasnostima dalekog puta, vođeni unutarnjim glasom, odlučuju se krenuti na put, nalaze Isusa i ponizno se klanjajući, daruju mu zlato, tamjan i smirnu. Naš život je cjeloživotno propitkivanje, traženje i pročišćavanje svojih misli, osjećaja, srca, uma, nutrine, da bismo upoznali ljubav Božju u sebi i darivali je drugima.

Na poziv župnika Župe glavosjeka Ivana Krstitelja u Odžaku i dekana Doborskog dekanata preč. Jakova Filipovića, ravnatelj Papinskih misijskih djela u BiH mons. Luka Tunjić predvodio je na svetkovinu Bogojavljenja, kad se slavi i Dan Djela sv. Djetinjstva, ranu i pučku sv. misu. Isti taj dan sestre franjevnice Marijine misionar-

DR KONGO
– Fra Stojan Zrno

Tuga i radost ravnatelja škole

Ujutro ustadoh mnogo bolje nego jučer. Nema više one mučnine, povraćanja ni temperature. Jedino osjećam iscrpljenost i nemoć. Rekoše mi da za krštenje ima osam odraslih i jedno malo dijete, sin ponosna oca, ravnatelja škole. Ravnatelj je sav oduševljen, u „devetom je nebu"! Sin mu je kao Abrahamu Izak, sin njegove odmakle dobi. Imao je jednoga sina od 7-8 godina, koji se zvao Jean-Paul. Nakon toga nisu više imali djece. Jednog dana, prije tri godine, dječak iznenada umre. Oboje su bili gotovo neutješni. Išao sam u njihovu kuću, molio s njima, tješio ih, ali je svaka moja riječ padala kao na kamen. Izgubili su svaku nadu nakon toliko godina da bi opet mogli imati dijete. Ali prije dvije godine žena je začela. Radost i sreća vratili su se u njihov dom.

Pred sam porod ravnatelj je poveo svoju trudnu ženu na biciklu u daleko mjesto gdje ima bolnica, da bi porod bio što sigurniji, uz liječnika. Ali prije nego su stigli do bolnice, žena, iscrpljena dugim putovanjem na biciklu, imala je prijevremeni porod i dijete je umrlo. Koja tuga i nesreća! A mislili su da se „vraća“ Jean-Paul. Tako su mi govorili kad sam ju prvi put vidio trudnu. Zato je sada moguće razumjeti njihovu sreću kad se rodio novi Jean-Paul. Ujutro nam je ravnatelj donio punu termosicu kave. Veli: „To vam šalje Jean-Paul.“

Pokret „Kiro“ dobro radi

Ovdje u Manyamuni imaju vrlo jak pokret mladih „Kiro“. Ima oko 70 članova. Uključio se velik broj mladića. Razgovarali smo o gradnji „prave“ škole, od tvrdoga građevinskog materijala. Kirovci su spremni raditi sve poslove, ali me mole da im kupim loptu i dresove. Za tim luduju mladići u svakom selu! Odlučio sam u sušno doba započeti gradnju i škole i kapele. Najveća je nevolja s prijevozom. Na rijeci Lubilanjiju nema mosta, pa se iz misije mora ići zaobilaznim pu-

tem dužim od 250 km. A prijevoz se plaća po prijednim kilometrima.

Vjeroučitelj William mi dade izvješće s putovanja. Kaže da je već organizirao zajednicu u Tshimangi i sljedeći put bismo trebali i k njima doći. Iz još nekih udaljenih, manjih sela poslali su mi poruku da i njih posjetim. Prije nego sam dodem k njima, poslat ću im vjeroučitelja Williama da ih uputi i ako zbilja nađe one koji će moliti, otvorit ćemo nove zajednice.

Kiša se sprema. Sada joj je vrijeme, pa može padati bilo kada. Sa svih strana nadvili se crni oblaci. Negdje već pada. Hoće li nas uhvatiti putem kojim ćemo krenuti prema Mulebi? Pitam ljude što oni misle. Oni se zagledali u nebo i jedni govore da hoće, a drugi da ne će. Velike mudrosti! Govore mi da ostanem do sutra. Ne želim, jer što prije stignem u Kaminu, tim bolje. Pozdravismo se i Pierre dade gas. Za nama trči velika skupina djece. Natječu se u trci s motorom. Ali kako Pierre povećava brzinu, djeca zaostaju i odustaju od trke. Dva-tri kilometra dalje udosmo u kišu. Po putu teče pravi potok. Poki-

snuli smo. Vjetar puše i vrlo je hladno na motoru. Drhtim. Malarija se vraća, a usto još pada i hladna kiša. Čim stigismo u Kaseke, okupah se i odmah odoh u krevet. Nisam ni večerao. Vani su animator Jean-Marie i vjeroučitelj William sjedili uz vatru, pričali i poučavali narod. Noću sam se budio bezbroj puta. Ipak, ujutro je bolje. Malarija se obično povlači u jutarnjim satima, temperatura padne, a onda popodne još žestće napadne.

Slavili smo svetu misu u novoj kapeli, koju su nedavno sagradili. Naravno, izgrađena je kao i njihove kolibe. Ali ova je puno prostranija od prijašnje, a i ljepša je. Sada mogu lijepo moliti i kada pada kiša. Poslije svete mise spremamo na brzinu stvari, pa krećemo na put. Vozim šest i pol sati do grada Kamine po rupama, lokvama, blatu...

Radovi

Misionar je čovjek koji u prvom redu navješćuje Isusa Krista. Zato je njegova glavna zadaća hodati od sela do sela, poučavati, propovijedati, dijeliti sakramente, utvrđivati u vjeri one koji su povjerovali i pokušati pridobiti i one koji još nisu povjerovali u kršćanskoga Boga. Ali stjecajem (ne)prilika mora se baviti i drugim poslovima za dobrobit ovih ljudi, iako to nisu poslovi duhovne naravi. Eto, zato svaki misionar mora biti i liječnik ne samo duše, nego i tijela i mora mnogo graditi. Posebno to vrijedi za nove misije u kojima nije bilo gotovo ničega. Tako je to i ovdje u Kimpangi. Već je prošla polovica kišnog doba. Nedavno smo

dobili 800 vreća cementa i 800 limova za krovove. Sve su to prenijeli stanovnici sela od kolodvora do misije. A ima više od 1,5 km! Glave ne služe samo zato da se njima misli. U Africi dobro dođu i za nošenje. U Kimandi smo saizgradili do jednog metra školsku zgradu, dužu od 50 m, sa šest učionica i dva ureda. Nestalo je cementa, a nemoguće ga je sada prevoziti, jer su lokve na putu vrlo velike, a i vododerine su neprelazne. Zato smo privremeno prekinuli radove. Treba pričekati da stanu kiše, pa ćemo nastaviti sa zidanjem. Zato sam radnike uputio na drugu stranu, kamo se može stići vozilom u svako doba. Tshibamba i Kaimpu-lu dva su sela udaljena malo više od 40 km od Kimpange. Prije četiri godine izgradili smo u tim selima vrlo lijepe i prostrane kapele. Ali zbog radova u drugim selima nismo imali vremena posve ih dovršiti. Sada, kad je drugdje „zatišje“ zbog kiše, poslao sam im dvojicu zidara. U Kaimpu-luu su betonirali pod i stavili vanjsku fasadu. Svi radovi su gotovi. Ostaje samo obojiti kapelu, što ćemo učiniti poslije Uskrsa, kada prestanu kiše. Sada rade u Tshibambi. Za tjedan dana mogu i tamo završiti sav posao osim bojenja. Zatim ću ih poslati u Kabwe da dovrše kapelu koja je već pokrivena, a i drugu školsku zgradu, s četiri učionice, koju ovih dana pokrivaju tesari. A ja sam postao autoprijevoznik. U ovo vrijeme kamioni ne mogu doći u Kimpangu. Da ne bismo obustavili radove zbog nedostatka cementa, sam prevozim cement i drugo što je potrebno. Natovarim u terensko vozilo 15 vreća cementa, ali se moram vratiti više puta. A onda opet za dvadesetak dana počinje korizmeni obilazak sela. Dakle, nema dosade!

Dječak Jetu (čita se: Đetu)

Nikada još nisam čuo za takvo ime. Tako se zove jedan mališan od desetak godina koji već više od mjesec dana stanuje kod animatora Jean-Marieja. Jednog dana mali Jetu lutao je po Kimpangi od kuće do

kuće tražeći hranu, jer ga je uhvatila glad. Animator ga je susreo na ulici i poveo ga svojoj kući. Jetu mu je ispričao svoju životnu priču. Majka ga je na prolazu kroz Kimpangu istjerala iz vlaka, jer je mališan *mulozi*, tj. zli, onaj koji donosi bolest, smrt i svaku drugu nevolju. Ovdje u nas svaka nevolja ili žalost ima svoj uzrok u opaku čovjeku. Ako se tko razboli, to je zato što mu je zao čovjek poslao bolest. Ako tko umre, neki zao čovjek ga je ubio. U nas ovdje u Kimpangi obično osumnjiče starog čovjeka ili staru ženu. Vrlo je rijedak slučaj da će mlada i dobrostojećeg čovjeka proglasiti da je *mulozi*. Ali u pokrajini Kasaji, koja je sjeverno od nas, čest je slučaj da je dijete *mulozi*. Takvu djecu roditelji odbace i ona žive na ulici. Budući da od ranog djetinjstva nisu iskusili čak ni ljubav svojih najbližih, takvi onda kad odrastu, postanu divlji, agresivni i spremni na svako zlo. To je za svijet „dokaz“ da su optužbe istinite. Takvo jedno dijete je i Jetu. Otac mu se razbolio i vrač je rekao da je za bolest kriv Jetu. Zato su roditelji odlučili da ga treba odvesti nekamo daleko i ostaviti ga. Dječak je sigurno mnogo trpio u djetinjstvu, jer je vrlo nesocijalan. Ne zna se ni igrati s ostalom djecom. Uvijek se drži po strani. Vidi se da nije ni jeo redovno, jer ne zna ni vrijeme ručka ni večere.

Animator ga je upisao u školu da se malo suživi s ostalom djecom. Svako jutro s ostalom djecom dođe i na svetu misu. Iako su ga se mnogi bojali u početku kad se pojavio – jer tko zna, opreza nikad dosta, možda je stvarno *mulozi* – ljudi su se pomalo na njega privikli. Počeo se je i igrati s djecom, ali se često, još uvijek, držao postrani. Pomogao sam animatoru da mu kupi odjeću i da ga hrani malo bolje. Koliko se takve djece zauvijek izgubi jer roditelji povjeruju vraču da svako zlo dolazi od njih! Animatorova vjera u Isusa Krsta spasit će Jetua od bijede, i duhovne i materijalne. Zato se Jetu stalno blaženo smješka. Kako čovjek može biti zao ili zatucan da vjeruje da se iza toga blaženog Jetuova smješka krije *mulozi*, koji samo radi na tome da drugima nanese zlo, posebno svojim roditeljima?

Pierre Louis Marie Chanel (Petar Ljudevit Marija Chanel) rođen je 12. srpnja 1803. u Cuetu, u pokrajini Ain, u Francuskoj. Bio je peto dijete u obitelji s osmero djece. Roditelji su mu bili zemljoradnici. Sa sedam godina bio je pastir i čuvao stoku. Taj posao je odgovorno obavljao pet godina i istovremeno pohađao školu. Njegov župnik Trompier predložio mu je da bude ministrant u župi i da kod njega i dalje pohađa školu u Crasu. Tako Petar dolazi u Cras 1814. Prvu pričest primio je 23. ožujka 1817. i u tom razdoblju upoznao je po pismima misionara mons. Dubourga Crkvu u Americi. Tad se polako budila u njemu želja za dalekim misijama. Petar je iz Crasa, gdje je bio izvrstan đak, 1820. krenuo u malo sjemenište u Meximieux, gdje je boravio sve do 1823., kad je stupio u bogosloviju u Brou. Nakon teološkog studija, za svećenika je zaređen 15. srpnja 1823. Najprije je bio župni vikar, a kasnije župnik u Crosetu. No uvijek je težio za savršenijim životom. Pet godina predavao je u malom sjemeništu u Belleu i za to vrijeme rasla je njegova želja za odlaskom u misije. U poslušnosti je obnašao i službe profesora, duhovnika, ekonoma i vicerektora, sve do 1836. godine.

Sveti Petar Chanel, zaštitnik Oceanije

U to vrijeme papa Grgur XVI. pozivao je nove misionare za odlazak u Oceaniju te je tu službu povjerio novonastaloj Družbi Bl. Dj. Marije (maristi), čiji je Petar bio član. Posebno je gajio pobožnost prema Mariji. Petar se dragovoljno ponudio za misije te je na Badnjak 1836. krenuo prema Oceaniji zajedno s mons. Pompallierom, vikarom za zapadnu Oceaniju. Nakon deset mjeseci putovanja stigli su Petar i još dvojica njegove subraće na otok Futunu, gdje su se smjestili. Prvu sv. misu je služio tek 8. prosinca 1837., a mons. Pompallier je nastavio svoje putovanje prema Novom Zelandu.

Tijekom prve dvije godine sve je dobro išlo trojici misionara. Smještaj im je osigurao domaći kralj Niuliki. Naučili su domaći jezik i pokršćavali umiruću djecu. Čim je osjetio da može započeti propovijedati, Petar je započeo evangelizaciju. Žestoko se borio protiv ljudožderstva, koje je tada još bilo prisutno među domorodcima. Jednako se borio protiv bratoubojstva i raznih plemenskih sukoba. Zadobio je stoga nadimak „čovjek s izvrsnim srcem“. Puno je dobra učinio za narod, osobito liječeći ranjene u trajnim plemenskim sukobima.

Unatoč brojnim preprekama koje su misionari doživjeli, zahvaljujući njihovu misionarskomu služenju umnažala su se obraćenja na kršćanstvo. No to se nije svidjelo kralju Niulikiju, koji im je uskratio smještaj i hranu. Tada započinje progon. Ostavljeni u najgorem siromaštvu, bili su prisiljeni pojesti čak i svojeg psa da mogu preživjeti. Pod prijetnjom smrti, otac Petar odgovori: „Vjera je posijana na ovom otoku. Neće iz njega nestati mojom smrću, jer nije ona djelo ljudi. Ona dolazi od Boga.“ Nakon što je kralj istjerao misionare, njegov sin, oduševljen njihovim naukom, javno se obratio. To obraćenje je toliko pogodilo kralja Niulikija da je odlučio definitivno okončati tu novu vjeru. Dok je otac Petar 28. travnja 1841. bio sam, skupina naoružanih ljudi pod vodstvom kraljeva zeta ušla je u kuću gdje su boravili misionari te su o. Petra izudarali toljagama, uništili kuću i ukrali sve što su mogli. Vidjevši da o. Petar još diše, kraljev zet Musu-Musu udario ga je mačem i ubio. Međutim ostali misionari nastavili su dalje svoje poslanje, slavili su euharistiju, molili i svjedočili svoju vjeru. Videći takvu hrabrost, mnogi su se domorodci obratili. Petrove ubojice, pa i sam Musu-Musu postali su kršćani. Na opće iznenađenje svi su se žitelji tog otoka obratili i tako su se obistinile riječi oca Petra: „Vjera je posijana na ovom otoku. Neće iz njega nestati mojom smrću, jer nije ona djelo ljudi. Ona dolazi od Boga.“ Kraljeva kći kasnije je postala prva redovnica s otoka Futune. Stanovnici tog otoka izmislili su poseban ples u čast o. Petra, u znak zahvalnosti i sjećanje na Isusovu radosnu vijest, koju im je donio misionar mučenik. Papa Lav XIII. proglasio je Petra Chanela blaženikom i mučenikom 1889., a papa Pio XII. proglasio ga je svetim i zaštitnikom Oceanije 13. lipnja 1954.

Vlč. Odilon Singbo

darovatelji

ZA MISIJE I MISSIONARE:

Slavko Deljak 46 KM * N. N. 500 KM * Župa Modriča 76 KM * Župa Garevac 152 KM * N. N. Sarajevo 10 KM * Hrvoje Lovrić 20 KM * Zdenka Dujo 1.000 KM * Vlač. Pero Ivan Grgić i vjernici Kate-drale sv. Bonaventure, Banja Luka 600 KM * Samostan sv. Klare, Brestovsko 200 KM * Župa Odžak 4.200 KM, 20 CHF, 5 EUR * Željka Lukač 180 KM * Zorica Miloš 280 KM * Župa sv. Mateja, Mostar 200 KM * Župe Čeljevo, Gabela, G. Polje, G. Struge, Šipovača 1.230 KM, 20 kn * Župa Brčko 405 KM * Željka Lukač 140 KM * Župa Kopaonice 195 KM * Župa Zavidovići 210 KM * Župa Gromiljak 770 KM * Zdenka Podhraški-Relja 20 kn * Adela Balić 30 kn * Branka Škarec 100 kn * Divo Krilano-
nović 200 kn * Djelo Bezgešne od pravednosti 200 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn * Dragica Čiča 750 kn * Dušanka Tadić 200 kn * Goran Šipek 50 kn * Gordana Radošević 50 kn * Hrvoje Cerovac 200 kn * Ivan Barišić 3.000 kn * Ivana Josipović 100 kn * Ivica Bradara 150 kn * Ivka Nedić 50 kn * Jasmina Bernat 50 kn * Jela Protić 100 kn * Jelena Marinić 190 kn * Juraj Brajnović 200 kn * sudionici Katehetske zimske škole 1.380 kn * Klara Pošić Stilin 100 kn * Lujo i Lujo d.o.o. 700 kn * M. Mihaljević 20 kn * Maja Cee 50 kn * Margita Perica 200 kn * Marija i Božo Kostešić 100 kn * Marijana Bagarić 200 kn * Mario Preden 900 kn * Mate Samodol 20 kn * N. N. 50 kn * Miroslav Blažan 50 kn * Miroslav Fadiga 100 kn * Nedjeljka Koprivec 100 kn * Nikola Tomić 250 kn * Optika Stepinac d.o.o. 1.000 kn * Pero Petanjak 100 kn * Sanela Kučar 100 kn * Hrvatska župa sv. Ćirila i Metoda i sv. Rafaela, New York 500 USD * Terezija B. 100 kn * Vinko Klarić 150 kn * Zdravka Lovrić 50 kn * Zlatko Tomljenović 750 kn * Zoja Zubčić 50 kn * Željana Bobanović 100 kn * Župa Stari Grad 3.100 kn * Župa Gerovo 500 kn * Ivana Šikić 7.500 kn * Molitvena zajednica i Biblijska grupa, Sigetec 5.400 kn * Ivan Mustač 5.000 kn * Mato Budimir 2.000 kn * Milgrad d.o.o. 2.000 kn * Marija Brozović 1.000 kn * Ivica Salopek 1.000 kn * Ordinacija - Sanja Škudar-Popović 1.000 kn * Spekter Gradnja d.o.o. 1.000 kn * Nikola Grgić 1.000 kn * Bepina Gugić 1.000 kn * Vinko Klepić 1.000 kn * Matilda Grgić 1.000 kn * Damir Duhač 750 kn * Ljiljana Klišanin 600 kn * Ivica Mandić 500 kn * Ljerkica, Jakov, Dominik i Sara Krajcar 500 kn * Ruža Rakijašić 500 kn * Ordinacija dentalne med. - Antonija Šimunović 500 kn * Jasminka Pjević 500 kn * Matija Brekalović 500 kn * Božidar Bajčić 500 kn * Marija Junković 500 kn * Saša Bičević 430 kn * Antonija Perhaj 400 kn * Antonio Herceg 400 kn * Ivana Krešo 400 kn * Aleksandar Đura 400 kn * Ambroz Civiljak 400 kn * Damir Kaić 400 kn * Anika Damjanović 400 kn * Aleksandar Đura 400 kn * Davor Čindrić 400 kn * Kata Perić ud. Mate 400 kn * Župa Orubica 400 kn * Marija Gregić 370 kn * Zvonimir Zovko 350 kn * Marija Mrvić 350 kn * PROFIL informatičke tehnologije 300 kn * Nikola Paro 300 kn * Bosiljka Šimunović 300 kn * Karmela Ružan 300 kn * Jadranka Kovačević 300 kn * Marica Risek 300 kn * Ante Čović 300 kn * Kašpar i Emanuel, ministranti 300 kn * Društvo LOTI 300 kn * Alan Belak 300 kn * Luka Savin 300 kn *

Boško Meić Sidić 300 kn * Barbancommerc d.o.o. 300 kn * Marica Markov 300 kn * Miriam Dodig 250 kn * Tomislav Čubelić 250 kn * Marko Pandža 240 kn * Branka Maslač 200 kn * Josip Brajković 200 kn * Ruža Lang 200 kn * Ljiljana Benčak 200 kn * Smiljka Deronja 200 kn * Mato Stojanović 200 kn * Ljerkica Barleković 200 kn * Mirjana Marušić 200 kn * Mladen Sekula 200 kn * Ružica Raspudić 200 kn * Mirjana Krištof 200 kn * Silvija Vasilj 200 kn * Josip Belanić 200 kn * Ivan i Ruža Knezović 200 kn * Božidar Palko 200 kn * Loredana Licul 200 kn * Vid Perković 200 kn * Antonio Kvetek 200 kn * Mašina 200 kn * Danijela Lalin 200 kn * Predrag G. 200 kn * Katica Čurić 200 kn * Karlo Škornjak 200 kn * Ana Križić 200 kn * Marijan Hohnjec 200 kn * Zdenka Mustafić 200 kn * Milka Tomašković 200 kn * Žarko Čuvalo 200 kn * Ruža Pek 200 kn * Zdravko Katuš 200 kn * Šima Kaleb 200 kn * Ljubica Milokanović 200 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Marija Pajan 200 kn * Ana Josipović 200 kn * Toni Hanich 200 kn * Zvonko Pažin 200 kn * Josip Rajković 200 kn * Vladimir Dinjar 200 kn * Andre Depikolozvane 200 kn * Marko Sinti 200 kn * Đuro Tomić 180 kn * Nikolina Mandić 180 kn * Ivanka Rezo 150 kn * Mirjana Francetić 150 kn * Jagoda Pirc 150 kn * Obitelj Mijatović 150 kn * Franjo Lučić 150 kn * Biljana Šupe 150 kn * Sanja Suto 150 kn * Mato Novak 123 kn * Dragica Bizjak 120 kn * Vesna Steiner-Ibrahimpašić 120 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Pizzeria Don Angelo 20 KM * Ljilja Grbešić 100 KM * Irena Šimić 30 KM * Paula Batarilo 50 KM * Sestra iz Ordinarijata Vrhbosanske nadbiskupije 30 KM * Gordana Radošević 50 kn * Sandra Španić 200 kn * Milka Brunec 200 kn * Branko Dragojević 350 kn * Josip Kordić 100 kn * Jasna Leko 300 kn * Ambroz Civiljak 400 kn * Satinović Romana 200 kn * Roko Srdarević 30 kn * Blaško Kivić 200 kn * Dobročinitelj preko o. Drage Kolimbatovića 6.050 kn * Marijan Prendivoj 150 kn * Zoja Zubčić 50 kn * Niko Grgić 50 EUR * Milka Javorček 300 kn * N. N. 100 kn * Željka Vodopija 200 kn * Ivica Vrdoljak 50 kn * Branko Dragojević 350 kn * Marijana Kordić 100 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn * Nada Alfrev 100 kn * HM obrt 200 kn * Obrt Kamen - Keramika 200 kn * Župa Orahovica 200 kn * Inter Media d.o.o. 100 kn * G. M. P. 100 kn * Profi Mix 100 kn * S&L 100 kn * Samostan benediktinki sv. Andrije 100 kn * Medija Market d.o.o. 20 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Hrvatska katolička misija Värnamo, Švedska 5.432 SEK * Marijan Pavelić 500 kn * Pjevači Betlehemske zvijezde, Zagreb - Kaptol i Nova Ves 10.620 kn * Župa sv. Ivana Krst., Kaštel Stari 3.202 kn * Stjepan Kozelka 50 kn * N. N. 50 kn * Župa sv. Obitelji, Osijek 2.460 kn * Župa Draž 1.207 kn * Ljerkica Berković 20 kn * Sanja Nikčević 500 kn * Župa Zadarje 300 kn * Župa Dugi Rat 1.500 kn * Igor Šarec 348 kn * Župa Duće 1.651 kn * Župa Pakoštane 500 kn * Župa sv. Josipa, Vukovar-Borovo naselje 300 kn * Osn. škola Strozanc 1.700 kn * Dinko Rogulj 200 kn * Župa Senj 1.500 kn * Osnovna škola Đurmanec 1.500 kn * Robert Lončar 100 kn * Osnovna škola F. Horvata Kiša, Lobar 480 kn * Monika Kuzma 150 kn * Veronika Gregurić 28 kn * Darovatelji preko s. Damjane Barbarić 1.010 kn * Os-

novna škola Ivana Meštrovića, Zagreb 120 kn * Ana Marija Zanić 35 kn * Katica Vulić 250 kn * Medicinska škola, Osijek 2.040 kn * Osnovna škola Josip Pupačić, Omiš 500 kn * Josipa Galić 750 kn * s. Rita Maržić 1.000 kn * XII. gimnazija, Zagreb 1.595 kn * Osnovna škola Žitnjak, Zagreb 500 kn * Župa Umag 250 kn * Osnovna škola prof. Blaža Madera, Novigrad Podravski 1.000 kn * Lana Pecotić 80 kn * Osnovna škola Belec 500 kn * Miranda Mia Hancock 75 kn * Župa Travno - Zagreb 500 kn * Osnovna škola Marija Bistrica 2.000 kn * Osnovna škola Iljije Jakovljevića, Mostar 2.500 kn * Tončica Govorko 500 kn * Župe Zagorskog arhidakonata 2.800 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEČENIKA U MISIJAMA:

Franka Markta, Posušje 500 KM * Mladenka Lovrović 150 kn * Nikola Crnković 100 EUR * Ivan Marković 5.000 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

Bara Miković 100 kn * Marinko Hudolin 200 kn * Vesna Hećimović 100 kn * Ivan Marković 3.000 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Ivanka Doko 25 KM * Mara Jurić 70 KM * Komping d.o.o., Vitez 50 KM * Antonija Marijanović 100 KM * Anda Mihaljević 100 KM * Senka Dominiković 200 kn * Ana Palčić 200 kn * Anda Svoboda 50 kn * Ankica Volarević 100 kn * Danica Humek 20 kn * Danica Kristić 100 kn * Dario Maradin 100 kn * Dragica Kotlar 50 kn * Dražen Došen 500 kn * Eddy Rot 200 kn * Igor Končurat 300 kn * Ivan Marković 3.000 kn * Ivanka Boras 100 kn * Ivanka Janjetić 30 kn * J. Matanović, Župa Sv. Dominika Savia, Slav. Brod 1.000 kn * Josip Trbara 1.100 kn * Josip Župan 50 kn * Kata Stojanović 100 kn * Klara Gjini 400 kn * Lidija Paleka 100 kn * Ljubica Nikolić 50 kn * Marija Galić 50 kn * Marija Leko 100 kn * Mate Radoš 150 kn * Mato i Ana Ivanović 100 EUR * Mijo Gašparec 100 kn * Mirjana Šarić-Čosić 50 kn * Mirna Ražek 100 kn * Nada Vuković 50 kn * Nevenka Gale 1.000 kn * Obitelj Čordaš 100 kn * Obitelj Slavka i Josipe Oroz 200 kn * Ruža Krivić 50 kn * Sonja Kovačević 180 kn * Stevo Horvat 100 kn * Sunčica Čoklica 50 kn * Tereza Milavić 500 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Tomo Filipović 120 kn * Verica Grbić 270 kn * Verica Šaf 1.000 kn * Veronika Valičević 50 kn * Vlač. Robert Riemann, župa Ravna Gora 2.400 kn * Župa Stari Grad 1.740 kn * Župa sv. Nikole, Koprivnica 6.500 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

Školske sestre franjevke, Gornja Tramošnica 100 EUR * N. N., Banja Luka 70 KM * N. N., Banja Luka 97,80 KM * N. N., Banja Luka 160 KM * N. N., Banja Luka 10 EUR * Željana Nizić 50 kn * Dario Časar 100 kn * Đurđica Jagarinec 100 kn * Ivanka Vincetić 500 kn * Ivica Grubeša 200 kn * Jakov Raguž 200 kn * Kata Sabelja 100 kn * Katica Kušto 100 kn * Krešimir Krešić 100 kn * Lidija Petrač 70 kn * Marija Vuković 100 kn * Mate Barić 20 kn * Mihael Popinjač 100 kn * Mirna Noethig 100 kn * Mladen Crneković 100 kn * Nikola Horvat 100 kn * Ružica Medvarić Bračko 100 kn + 100 kn * Spomenka Mandić 600 kn * Srećko Botrić 150 kn * Viktorija Vičić 100 kn * Župa Špansko 1.595 kn * Blaško Kivić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJU:

Don Damjan Raguž 2.250 KM * Ana Zubak 50 EUR * Nikola Tomić 50 EUR * Slaven

Niče 50 KM * Nikola Mandić 100 EUR * Splitsko-dalmatinska županija 15.000 kn * Robert Skejić 150 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Ljiljana Lukač 100 kn * M. Horvat 50 kn * Kristina Jurković 200 kn * Marica Laštro 400 kn * Vikica Šalić 200 kn * Lidija Jušić 50 kn * Ana Mrgan 100 kn * Ms Bernarda Picinić i drugi darovatelji 570 EUR * Iva Miličević 200 kn * Slavica Bilandžić 100 kn

ZA MISIJE, GLADNE U RUANDI:

Ivan Prskalo 20 KM * Molitvena zajednica Emanuel, Grude 335 KM * Davorka Crnoja 300 KM * Bono i Jozo Mandić 100 EUR * Pero Mašić 50 EUR * Željko Adžamić 50 EUR * Župa Glavice 500 KM * Jurica Benzon 6.000 kn * Domagoj Burić 200 kn * Jozo Čurković 100 kn * Igor Pivac 500 kn * Stana Prskalo 150 kn * Ružica Medvarić Bračko 100 kn + 100 kn * Zoran Zorić 100 kn * Maja Pavić 300 kn * Srećko Botrić 150 kn * Marija Barić 20 kn * Antun Brumnić 2.000 kn * Nada Jović 100 kn * Katarina Vajdoher 100 kn * Marija Pjevac 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:

Vrhbosansko bogoslovno sjemenište 2.000 KM * Slaven Niče 50 KM * Marija Bartošek 300 kn * Marija Puharić 40 kn * Ana Dinarina 100 kn * Ozana Grubišić

200 kn * Mali misionari iz Osn. škole Maria Martinolića, Mali Lošinj 1.500 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Vikica Gašpar- Radak 20 KM * Slaven Niče 50 KM * Obitelj Sebešić 20 EUR KM * Ana Stipić 50 EUR * Nikolina Petrović 5 KM * Branko Grgić 200 KM * Katarina Verić 10 KM * Manda Rašić-Kadić 400 kn * Martina Knežević 255 USD

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Ivana Miličević 50 KM * Ivanka Vidović 50 KM * Ivan Bošnjak 100 kn * Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište 3.650 kn + 210 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

Slaven Niče 50 KM * Adelka Nikolić 500 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Ružica Medvarić Bračko 100 kn + 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Rajko Šikić 500 kn * Nada Hrga 300 kn * Josip Rajčić pok. Marka 40 kn * Jagoda Rodman 70 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

Ivica Lučić, Srednja Slatina 50 EUR * Anto Anić 50 EUR

ZA MISIJE U NIGERIJU:

Slaven Niče 50 KM * Petar Bezmalinović 250 kn * Eko Veteran 600 kn * Zvonimir

Zovko 100 kn * Dječji vrtić Poletarac, Zagreb 1.519 kn

ZA MISIJE U KENIJI:

N. N. Sarajevo 100 KM *

ZA MISIJE U BOLIVIJU:

Tomislav Borovac 180 kn

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

N. N., Sarajevo 100 KM * Ivan Marković 1.000 kn * Timotej Vuković 600 kn * Ana Jurić 2.000 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:

Božica Pintarić 50 kn * Anda Sieber 100 kn * Angela Mastelić 50 kn * Ante Milenko Banić 50 kn * Bore Mršić 100 kn * Božo Butko 100 kn * Dinka Ilić-Roller 200 kn * Edvis Sinovčić 100 kn * FLAMINGO M&S, vl. Silvija Novak 100 kn * Hrvoje Matić 200 kn * Ivan Žarak 25 kn * Ivanka Cesar 200 kn * Kristina Sisek 70 kn * Leana Safin 200 kn * Luca Radman 20 kn * Marija Brcković 50 kn * Marija Šimundić 100 kn * Martina Orlić 500 kn * Martina Rak 150 kn * Mihajlo Homjak 30 kn * Natko Blagojević 100 kn * Nedjeljka Jerčić 50 kn * Stjepan Šošarić 4.000 kn * Štefica Opačak 50 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

Župa sv. Leopolda Mandića, Koprivnica * Nikola Simonetti

MISIJSKA KRIŽALJKA – Veljača 2017.

Radosna vijest	Sitna čestica	Vrsta auta	Ležaj mrtvaca	Kokoši proizvodi	Z	U (str.)	Snažan	Žensko ime	Igra	Nazivi mjesta	EM	Završetak šahovske igre	Radosna vijest
Naš blaženik													
Onda					Drogeraš Amercij								
Soba						Jedva taman Vragolan (tur.)					Pokaz. zamj. Pripada vili		
Rubac							Stara mjera Pitok Dine					Uglijk Hranjiva biljka	
					LT			Vrsta biljke Mliječni proizvod					Glib
					Trenutak				Naš grad TD				
					Nesklad								
					Titula našeg blaženika								

Rješenja iz prošlog broja: CLARA AGANO KAHAMBU, KONGO.

